

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

Nr. de Duminecă pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

pe 1 și 2 garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

ACUSAȚII NEISBUTITE

De o jumătate de secol patrioții nostri cu patentă se sbuciumă a discredită pe Români în fața Europei civilizate, bănuindu-le patriotismul și atribuindu-le fel de fel de tendințe subversive.

Mai ales două sunt acușările lor cari cu deosebire s'au silit a le acorda: 1. Că Români au aspirații centrifugale, că voesc dismembrarea statului și incorporarea la România a ținuturilor locuite de ei, sau mai pe scurt că Români sunt *Dacoromaniști*; 2., că s'au aliat și servesc interesele inamicilor libertății, sau cu alte cuvinte, că Români sunt *reacționari*.

Grave acușări acestea, în secolul dreptății și al libertății. Și nu încape îndoeală, că dacă adversarii nostri ar fi isbutit să le facă plausible, cauza românească ar fi percută și toate nedreptățile, toate asupririle și toate prigonirile, ce Români au îndurat dela regimul maghiar, ar fi pe deplin justificate. Față cu dușmanii statului și față cu oamenii întunerecului ori-ce asprime este cel puțin legitimă.

Socoteala patrioților este dar' subțire și destul de șireată. Numai cât socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din țerg.

Va să zică, nu este destul ca patrioții să acuse, ci să mai recere, ca acușările lor să fie *adeverate* și mai presus de toate, ca să fie *crezute* de cineva.

Spre nenorocirea lor însă, patrioții și-au ales, contra Românilor, niște capete de acușare atât de șubrede și de mincinoase, încât ele n'au impresionat pe nimenea, ba ce e mai mult, fără-ca Români să își fi dat vre-o deosebită silință, de a le combate, ele au fost spulberate dela sine și s'au întors chiar în contra celor-ce s'au servit de ele.

Așa mai întâiu acușarea cu Dacoromânismul. Ea este și rămâne pentru toți vecii în modul cel mai strălucit desmintită prin *Înalta vizită, ce Preaînălțatul nostru Monarch a făcut regelui și regatului fraților nostri de un sânge în toamna anului trecut*. Cum adecă, Maiestatea Sa se aliază cu regatul român, îl onorează cu vizita Sa și îi dă cele mai măgulitoare dovezi de stimă și amicie, pe când adversarii nostri susțin, că acolo în România se urzesc planurile de dismembrare a statului unguresc, că la această Românie voim noi să ne incorporăm!

Eată dar' această acușare răsturnată prin forța evenimentelor și a adeverului, care dela sine se impune. Eată în același timp dovedit, că nu

Români sunt inamicii patriei, ci aceia cari asuprese pe Români recunoscători de cel mai înalt factor, ca element important pentru interesele monarhiei, care dorește și voeste să fie în bune relații cu ei.

Venim acum la acușarea cu reacționarismul Românilor. Tot atât de veche și tot atât de mincinoasă. La 1848 Români au fost timbrați de unelte ale camarillei reacționare pentru că n'au spriginit aspirațiile „liberale“ ale Maghiarilor, sau pe românește, pentru că și-au versat sângele pentru Tron, pentru integritatea monarhiei și pentru existența și drepturile lor naționale.

Dela începutul erei maghiare sunt din nou defaimați ca reacționari, pentru că combat „libertatea“ ungurească. Dar ce fel de libertate este aceasta? Libertatea de a fi despoiat de toate bunurile materiale și morale care fac viața unui popor. Libertatea de a fi frustrat de drepturile cetățenești, de a fi se violenta conștiința, de a fi se strica legea strămoșească, de a fi se nimici cultura, de a fi se răpi limba și chiar numele părinților.

Natural că de acest fel de libertate Români au o mare eroare. Natural că sângerând și suspinând sub povara ei, Români sunt zilnic ispitiți să facă comparații între acest regim al „libertății“ și regimul absolutistic care l-a precedat. Și natural că aceasta comparație nu era în favorul „libertății“ ungurești.

Absolutismul austriac a fost aspru și condamnat. El a avut însă o mare caltate, care cu totul îi lipsește „libertății“ ungurești: A fost *drept și leal*. Scopurile sale și-le da pe față și împărțea cu măsură egală pentru toți. Afară de aceea de bunurile ideale și materiale a nimenui nu se atingea, justiția îi era sfântă, limba, legea și cultura fiecăruia erau respectate, ba chiar spriginite întru cât încăpea în sistemul seu.

Daca e vorba până acolo, nu eșităm a recunoaște că Români ar preferi acest absolutism „libertății“ ungurești care îi fericește astăzi, căci s'au simțit mai bine și au trăit mai ușor sub acela decât sub aceasta.

Dar' când constatăm aceasta, nu suntem reacționari, nu încetăm de a fi cu trup și suflet pentru adeverata libertate, ci constatăm pur și simplu un adever istoric. Un adever, care astăzi, după-cum vedem, îl mărturisesc chiar și cei din tabăra patrioților. Ce a zis dl Horánszky Nándor, în ședința dela 22 l. c. a parlamentului maghiar, când cu privilegiul discuției asupra alegerii din Odorheiul-sécuiesc a luat ocazie ca să desvăluie și el un mic colțisor al „libertății“. Eată cuvintele lui: „Nici sub absolutism n'a fost un

regim mai mizerabil ca azi“. Nici noi nu zicem altfel. Și dl Horánszky nu este reacționar, ci presidentul unui partid „liberal“ care și-a luat misiunea de a concentra și a desvolta aspirațiile naționale ale Maghiarilor.

Nu suntem prin urmare nici noi Români reacționari. Dar' voim libertatea cea adeverată, basată pe legalitate și pe egalitatea de drepturi, politice, naționale și culturale, și perhoreșcăm libertatea cum o înțeleg patrioții și care nu este decât un despotism de rassă, mai condamnat de cât despotismul sistemului absolut.

Eată dar' și această acușare spulberată prin chiar mărturisirea păcătoșului și căzută asupra acelora care au ridicat-o.

Ar fi deci bine ca patrioții cu patentă, înainte de a mai acușare pe Români, să-și vadă păcatele proprii și să strige: *mea culpa*.

Crisa ministerială în România. Privitor la mersul crizei ministeriale din România, „Liberalul“ scrie că Vineri majoritățile dela Cameră și Senat au avut o consfătuire, în urma căreia neînțelegerile ce existau în partidul liberal, s'au aplanat aproape definitiv.

D. Sturdza a ținut un mare discurs în care a schițat modul cum partidul trebuie să învingă greutățile ivite și să-și consacre munca pentru afacerile mari ale țerii.

Au vorbit încă dl Ferichidi, vicepreședinte al Camerii, și dl V. Lascar, ministru de interne.

Intrunirea s'a ținut sub presidența dlui Al Lupasçu, vicepreședinte al Camerii.

„Liberalul“ zice:

„Insemnătatea mai ales a acestei intruniri a fost unanimitatea aprobare și recunoaștere a vechii organizațiuni a partidului.

Din Dieta maghiară.

— Ședința dela 27 Martie. —

Aproape toate foile maghiare din Budapesta sunt încântate de isprăvile camerei în această ședință, în care s'a continuat desbaterea asupra *apropriatiei*. S'au produs oratori din aproape toate partidele și au făcut ședința aceasta cu mult mai interesantă, decât cele de până acum.

Cel dintăiu a vorbit Gullner Gyula din partidul național, care a descris în cele mai negre colori actualele stări de lucruri din Ungaria. Al doilea Nagy Mihály, ca unul dintre cei mai veritabili mameluci ai lui Bánffy, a laudat și a preamărit guvernul și faptele acestuia astfel, că însuși Bánffy s'a scărbit de laudele satelitelui său.

Al treilea orator a fost Polónyi Géza, care s'a luptat cu trei mori de vânt deodată: cu ticăloșiile guvernului, cu vorbirea ținută de deputatul catolic Molnár János și cu neștruositățile expuse de groful Csáky în ședința ultimă.

Cel din urmă orator al ședinței a fost contele Tisza István, care a criticat aspru atitudinea partidului național, a apostrofat partidul poporal, mai ales pentru „cochetărea“ acestuia cu naționalitățile, și a nu-

mit pe Bánffy „model de onestitate politică.“

„Adeverată batjocură“ — își va fi gândit în sine Bánffy însuși, care cu mâinile în buzunar își înghița elogiile, atât de scump plătite de biata țeară!

Noul parlament austriac.

Arad, 29 Martie n.

După o inversunată luptă electorală de trei săptămâni, alegerile pentru senatul imperial austriac sunt terminate, și noul parlament și-a ținut deja prima ședință Sâmbătă, în 15/27 l. c.

Resultatul alegerilor — mai deprimător este de astă-dată pentru așa numitul partid „german liberal“, care a suferit pierderi enorme. Dintre toate partidele politice din Austria cel mai mare și cel puternic a fost până acum, în tot timpul erei constituționale, tocmai acest partid sdrobot, care totdeauna își trimitea în cameră peste o sută de membri și care pe rând a trântit guvernele: Auersperg, Taaffe și Windischgraetz.

Tot același este rezultatul electoral și pentru social-politicieni, cari pretutindenea au căzut cu candidații lor, afară de Kronaweter, care e și liberal și social-democrat în același timp.

Cei mai puternici se presentă azi cehii, apoi antisemiții și social-creștinii, în frunte cu Dr. Lueger și cu Dipauli. De aceștia are să țină mai ales cont guvernul Baden în periodul început deja.

Noul parlament este chemat să resoalve acele mari și importante chestii, cari n'au putut să fie îndeplinite de parlamentele vechi ale monarhiei. Acestea sunt: *pactul ceh-german și mai ales încheierea pactului între Austria și Ungaria*.

Privitor la chestia din urmă, foia maghiară „Alkotmány“ zice:

„Ori-și-ce ar spune deci mai ales foile liberale-radicală din Budapesta și chiar și cele guvernamentale, — partidele Reichsrathului nu sunt de loc conduse de ură față cu Ungaria, nici chiar Lueger și partisanii lui. Cel mai radical partid din Reichsrath încă dorește mai calm pertractarea pactului, decât bună-oară partidul liberal maghiar...“

Deschiderea noului parlament a fost privită cu cel mai viu interes din partea publicului, care umpluse cu desăvârșire și sala și galeriile.

La intrare ministrul-president contele Badeni împreună cu ceilalți membri ai guvernului au fost primiți cu vii aclamațiuni din partea deputaților și a publicului.

După-ce s'au așezat cu toții la locurile lor, ministrul-president a prezentat camerei de president pe cavalerul Proskovetz, ca cel mai bătrân între deputați, care a deschis ședința printr'o vorbire de ocazie, accentuând între altele, ca ședințele camerei să fie ferite de certuri politice, naționaliste și confesionale; cu zel și cu energie să lucreze fie-care deputat pentru binele și fericirea patriei, în special pentru marile chestii economice.

A urmat apoi obiceiuitul jurământ, care a fost depus de fiecare deputat în limba sa maternă.

Astfel în parlamentul din Viena au răsunat limbile: germană, cehă, română, polonă, italiană, croată, slovenă și ruteană.

După-ce presidentul a anunțat, că noul parlament va fi primit de Maiestatea Sa azi, în 29 Martie și că a doua ședință se va ține mâine, în 30 l. e., — toți ministrii cu contele Badeni s'au dus la casa magnatilor, care s'a deschis în aceeași zi și cu aceleași formalități.

*

Mesagiul de tron, prin care Reichsrath-ul se deschide azi, conține enunțaiuni liniștitoare în ceea ce privește politica externă în special privitor la situația din Orient; se ocupă cu reformele politice-sociale, cari au să fie îndeplinite pe terenul afacerilor interne, și conține enunțaiuni foarte importante, privitoare la chestia pactului între statele monarhiei.

Din România.

A 16 aniversare a proclamării regatului.

Cu privire la a 16 aniversare a proclamării regatului român, „*Voința Națională*” de Joi serie:

Astăzi, a 16-a aniversare a proclamării Suveranului nostru de Rege al României, capitala a fost deșteptată de bubuitul tunurilor. Suntem fericiți ori de câte-ori asemenea sărbători naționale vin să reamintescă poporului român calea, pe care a parcurs-o, dela alegerea lui Carol I ca Domn al României.

„Am parcurs — zicea C. A. Rosetti în Cameră, în ziua proclamării Regatului — o cale, pe care altor națiuni li-au trebuit 300 de ani ca s'o parcurgă, cu enorme vărsări de sânge și cu mari sacrificii; și noi am ajuns astăzi ael așa de iute, și cu mult mai puține sacrificii.

„Și de ce aceasta? Pentru-că ne-am iubit.

„Prin iubire numai, prin unire între noi, am putut realiza tot ceea-ce avem astăzi...

„Astăzi, dar', la sfârșitul vieții mele, pot să mă duc liniștit și fericit, pentru-că sunt încredințat că, precum până acum la toate faptele cele mari am fost uniți cu toții, așa și de acum înainte vă veți uni, veți lucra și vă veți iubi.”

Ear' consiliul de ministri, prin raportul seu către Domn, zicea:

„Măria Ta,

„Corpurile legiuitoare, ecou fidel al voinei unanime a națiunii atât de des manifestată, au luat inițiativa și au votat astăzi, în unanimitate și fără nici o deosebire de partid, proiectul de lege prin care România se proclamă Regat și Măria Ta Regală, ca și Moștenitorii Tăi, iai titlul de Rege al României.

Jacques Damour.

— Novelă —

De

Emil Zola.

(Urmare).

Unul dintre feciori tocmai tranșa un sfert de miel. Strigau diferite numere. Instinctul bunei econoame o atrase la casă, după geamurile frumoase curate. Era foarte palidă, dar' liniștită, par'că nu s'ar fi întâmplat nimic. Și întrebă:

— Cât a rămas?

— Șapte franci și cinci-zeci.

Puse mâna în cassetă și dădu înderēt din bani.

IV.

A doua zi dădu un mare noroc peste Jacques Damour: petrarul îl anguși de păzitor la zidirea casei orașenești. Și așa se'n-tâmplă ca bunul om să păzească tocmai edificiul, la a cărui incendiere luase și el parte înainte cu zece ani. Altfel avea lucru ușor; era una din acele ocupații, cari te abrutisează și-ți amorțește organismul. Noaptea se'nvărta în jurul schelelor și asculta la ori-ce șgomot, ear de multe ori adormia

„România, constituită în Regat, complectează și încoronează opera regenerării sale.

„Nu de lauri nici de aureolă Măria Ta ai trebuință, căci acești lauri și această aureolă ai știut să le câștigi cu vitejii nostri soldați pe câmpii de bătaie și să Vă păstrați o pagină ilustră în istoria neamului românesc.

„Ai reînviat gloria străbună a Domniei române, și, dacă națiunea voește astăzi a-ți da titlul de Rege, este că ai știut câștiga locul și titlul unui Suveran independent și a cuceri inimile prin practicarea virtuții și respectarea legalității și libertății.

„Este o consacrare, o întărire mai mult ce Românii dau principiului monarhic, pe care Măria Ta ai știut a-l implanta atât de adânc pe pământul României.

„Forța morală și materială a noului Regat o vom căuta acolo, unde ea există: în practicarea cu sfințenie a regimului constituțional, în dezvoltarea resurselor noastre, în complectarea organizării noastre sociale și economice; în fine, în continuarea unei politice reale și oneste, menținând cele mai bune relațiuni cu toate puterile și inspirând o egală încredere ca și în trecut.

„Aceasta este semnificarea, acesta este scopul Regatului român.”

Ear în seara zilei de 14 Martie 1881, la orele 6, când Corpurile legiuitoare s'au dus la Palat spre a supune Domnului voturile date în acea zi de Senat și de Adunarea deputaților, după cuvântarea rostită de președintele Senatului, Domnul a răspuns prin următoarele cuvinte:

„Mare și solemn este momentul în care reprezentanții națiunii au venit în jurul Meu, spre a-mi supune hotărârea unanimă a Corpurilor legiuitoare. El începe o foaie nouă în cartea în care stă scrisă viața poporului român și încheie o perioadă plină de lupte și de greutate, dar și bogată în bărbătești silințe, în eroice fapte. În acest moment, voi repeta ceea ce am spus tot-d'auna, că voința națiunii a fost pururea călăuză Domniei Mele. De 15 ani sunt Domnul înconjurat cu dragostea și încrederea națiunii; aceste sentimente zilele bune le au înveselit, zilele grele le-au întărit între noi. Mândru, dar, am fost ca Domn, scump 'mi-a fost acest nume, pe care s'a revărsat în trecut raze de glorie și de mărire; pentru viitor, însă, România a crezut că e necesar și conform cu întinderea, cu însemnătatea și cu puterea dobândite și manifestate prin acte neluocnice, cari au înălțat numele ei, — de a se proclama în Regat.

„Nu, dar, pentru Mine personal, ci pentru mărirea țerei Mele, primesc titlul care exprimă dorința cea mai vie, care arde de atâta timp în pieptul fie-cărui Român, dar

care nu schimbă întru nimic legăturile strânse stabilite între națiune și Mine și cari au dovedit, cât sunt de tari evenimentele ce le-am petrecut împreună.”

Otrăvitoare celebre.

(Urmare și fine.)

E interesant și procesul intentat la 1659 în Roma, contra multor văduve tinere din aristocrație, cari își otrăviseră bărbații. Toate își mărturisiră crima, numai Hieronima Spasa, dela care aveau otrăvurile, tăgădui cu înderētnicie; dar' pe banca de tortură recunoscă și ea totul. Fură spenzurate în public și cu mare șgomot 17 Romane tinere și frumoase, din înalta aristocrație.

Azi nu se mai știe, ce compoziție era apa de Tofana. O prepara pe la începutul secolului al XVII-lea Tofana Monna în Palermo. Avea calitatea grozavă, ce omora sigur, fără să lase urme în organism. Se luțelege, după cunoștințele medicale de atunci. Ganelli, medicul lui Carol al VI afirma că apa de Tofana era compusă din arsenic, la care se adăoga zamă feartă de „*Herba cymbalaria*”.

Tofana Monna a asasinat mai multe suflete cu această apă, în sfârșit deveni suspectă și la 1709 fugi din Palermo. Mai târziu fu prinsă în Neapole și executată. Din procesul ei eșiră la lumină crime oribile; ea comise peste 600 asasinări, afară de aceasta a vândut la foarte mulți otrăvă în Italia; cele mai distinse familii fură compromise prin acest proces.

În secolul al XIX se distinge între otrăvitoarele din Franța o bucătăreasă cu numele Elena Ilgads. Nu se știe când 'și-a început meseria oribilă. Într'un loc a omorât șapte oameni cu arsenic, în altul trei, dela 1833—1841 a asasinat două-zeci și trei de oameni. În sfârșit ajunse la un doctor, unde a otrăvit trei servitoare. Atunci se descoperiră crimele ei și se constată cu toată negarea ei, că a comis cinci-zeci de otrăviri. La 1852 o decapitară.

Jean-Weiss Danilov, o fată de origine rusă, care la etatea de 14 ani cunoștea toate fazele amorului, ear' la 17 ani se mărită cu Weiss, căpitan francez, nu se ține de categoria otrăvitoarelor antedecese. La 1891 făcă mare senzație cazul ei. Voise să-și otrăvească bărbatul, numai fiind-că promisese dragoste unui inginer și voia să se țină de vorbă. Când inginerul îi făcă pentru prima oară curte, ea luă o monetă și zise: „O arunc în sus, dacă va căde cu pajura, te iubesc, ear' dacă cade cu cap, nu”. Banul căzu cu pajura, așadar' trebuia

să-și omoare bărbatul. Otrăvirea nu-i reuși, dar' din scrisori își tradă intenția și fu condamnată la 20 ani. Ea primi sentința rîzând și cu strichnina ascunsă în buzunar se otrăvi la moment.

Dintre otrăvitoarele din Germania e interesantă o femeie cu numele Charolta Ursinus. Era o femeie foarte cultă și literată. Se mărită cu un bătrân; dar' pe lângă el ea era îndrăgostită de un căpitan. Căpitanul se îmbolnăvi, ear' ea căutându-l se scărbi, și ca să scape de el, îl otrăvi; după opinia medicilor însă, căpitanul muri de boală de plumăni. Mai târziu îi moare bărbatul subit. Lucrul nu păru suspect, dar' când se îmbolnăvi și servitorul văduvei, o prinseră tocmai când juca wist la o prietină. O luară la răspundere; dar' ea negă totul. Bărbatul ei fu desgroptat și era încă întreg, ceea-ce se întâmplă cu cadavrele celor otrăviți cu arsenic. Se dovedi crima și o condamnară pe viață. Cu o ocazie fu grațiată de autoritățile supreme, ea se întoarce în societate, devine o poetă de spirit și în 1838 muri stimată de toți.

Reuniunea femeilor române din Sibiu

adresează publicului un apel, prin care după ce arată jertfele ce a făcut pentru propășirea culturii românești, arată că și-a modificat statutele astfel, ca pe baza acelor să poată înființa o școală pentru economia și industria de casă și o preparandă pentru sexul femeiesc împreunate cu internat.

Acțiunea sa pentru procurarea mijloacelor materiale si-o începe reuniunea noastră prin arangiarea unei loterii de obiecte admise prin §-ul 7 lit. b) din statutele sale.

În privința aceasta eată ce spune apelul:

„Pentru o bună reușită a sortiturii ne adresăm cătră întregul popor român din patrie noastră, cerându-i concursul binevoitor. În special ne adresăm cătră femeia română și apelând la simțul ei de soră a noastră, accentuăm, că institutele, pentru a căror înființare arangiam aceasta sortitură, au menirea de a cultiva și de a instrua în special sexul femeiesc al neamului nostru. Ne adresăm mai departe la întreaga inteligență a neamului nostru, cu deosebire la preoții și învățătorii noștri, în firma convingere că ne vor înțelege și că mână în mână cu poporul ne vor da tot ajutorul posibil.

„Expozițiunea dela 1881 și sortitura arangiată de reuniunea noastră la 1884 sunt dovezi convingătoare, că întreprinderea noastră este realizabilă și practică.

pe sacii cu ciment. Nici prin gând nu-i trecea să meargă la Batignolles. Dar odată, când Berru îi plăti prânzul, la al treilea litru anunță că mâine va fi marea sortire.

A doua zi însă nici nu se mișcă de lângă casa orașului. Și de regulă se'n-tâmplă tot așa; numai când era cu capul plin se arăta viteaz și voia să-și hotărească soartea cât mai în grabă. Când era treaz se gândea serios și era aproape rușinos. Zugravul își ridea de el și zicea că nu e bărbat. În asemenea cazuri Jacques Damour stetea pe gânduri și-și zicea:

— Așa dară să-i omor?... Numai-că sunt mai mulți de doi!

— Într'o seară merse până la piața Moncey, se așeză pe o bancă unde șezu mai bine de un cias și pe urmă se'ntoarse la edificiu.

Odată 'i-se păru că a văzut pe fata lui trecând pe lângă casa orașului, răsturnată pe perinele cupelei. Atunci Berru se anguși că în două-zeci și patru de ciasuri să-i procure adresa Louisei. Damour însă îi zise că nu 'i-ar folosi la nimic. Cu toate acestea se aprinse la ideea, că a putut fi fie-sa, dama elegantă în haine de mătase, care se plimba în cupea cu doi cai suri. Deodată se întristă. Cumpără un cuțit mare și-l

arătă soțului său, spuindu-i că cu acela va omorî pe măcelarul.

Îi plăcea zicala; și continuă mereu rîzând și glumind:

— Voiu măcelări pe măcelarul... Azi mie, mâine ție.

La acestea Berru îi esplică o oră întreagă, într'o cărciumă din strada Temple, că nu trebuie să măcelărească pe nimeni. Ar fi o mare măgărie și numai lui 'și-ar strica. Îl prinse de mâni și voia să-l facă să jure, că nu va face nici o nebulie. Dar' Damour continuă gluma cu încăpăținare:

Azi mie, mâine ție... Voiu măcelări pe măcelarul.

Treceau zilele una după alta, și tot nu măcelărise pe nimeni.

În sfârșit în urma unei întâmplări ar fi trebuit să grăbească catastrofa. Damour fu alungat dela casa orașului ca un netrebnic. Într'o noapte furtunoasă adormise și se furase o lopată. Rătăcea din nou pe strade luptând cu moartea de foame. Îi era rușine să cerșască și privea cu ochi lacomi la băcăni. Dar' mizeria în loc să-l întărească îl tâmpl și mai mult. Umbla garbov și se ascundea de lume. Ar fi crezut cineva că nu merge în Batignolles fiind-că n'are haine curate.

Felicia trăia în Battignol, tot cu groază. Seara, după visita lui Damour nu îndrăznise să-i spună lui Sagnard nimic; a două zi însă, regretând tăcerea de eri, avu mustrări de conștiință și nu mai fu în stare să-i povestească cele întâmplate. Din cauza aceasta aștepta zi de zi cu groază, sosirea primului ei soț și-i era teamă de scene oribile. Mai rău era, că după cum se putea vedea, și în măcelărie devenise lucrul suspect; ficiorii șopteau mereu, ear' doamna Vernier, care venea în fie-care zi după două cotlete, primea în mod curios restul paralelor.

În sfârșit într'o seară Felicia căzu în brațele lui Sagnard și plângând îi mărturisă totul. Îi spuse ce 'i-a spus și lui Damour, că ea nu poartă nici o vină; cine a murit să nu mai învieze. Sagnard, care, deși avea șese-zeci de ani, se ținea bine și era voinic, o mângăia. E o curioasă întâmplare, dar' se va tranșa la un fel. Nu e lucru pe lume, care nu s'ar pute arangia. Fiind om cu stare bună, îl irita această întâmplare interesantă: Vor vedea pe mortul viu, și vor vorbi cu el. Era foarte curios să-l vadă, și când nici după o săptămână nu se arăta, el zise soției sale:

— Nici nu dă pe la noi?... Dacă ști unde stă, mă duc la el.

Spre orientare observăm și accentuăm următoarele:

1. Pentru sortitură se primesc ori-ce lucruri de valoare. Amintim la primul loc mult admiratele lucruri de mână ale femeii române, dar' dorim ca cu acestea să analizeze și manufacturile produse din partea bărbaților (P. e. desemnuri, sculpturi, picturi, apoi lucruri decorative: vase, cloace, fârfurii și lucruri antice) pentru-că n-au făcut experiență, că toate acestea lucruri prețuite de noi și străinii le admiră.

2. Obiectele destinate pentru sortitura reuniunii noastre până la 1-a Iulie n. 1897.

3. Eventuala însinuare și trimitere a tuturor obiectelor să se facă la adresa subscrisei președintă.

Fiecare obiect să fie provăzut cu un etichet, în care să se arate numele și locuitorul donatorului, apoi numirea și valoarea obiectului.

4. Terminul sortiturii obiectelor se va anunța ulterior prin ziarul românesc.

Recunoaștem, că cerem oare-cari jertfe dela publicul nostru românesc dar' sîntem de urma convingere, că mărțile scopuri culturale, ce voim să le realizăm justifică pe deplin aceasta cerere a noastră. Pentru aceasta contând cu încredere la reușita întreprinderii, rugăm pe toți Români de bună voință, ca să colecteze cât mai multe obiecte și să îndemne și pe alții la colectare.

Din ședința reuniunii femeilor române din Sibiu, ținută la 22 Februarie n.

Maria Cosma m. p., Dr. N. Vecerdea m. p.,
președintă secretar

Bărbații geniali.

Multă vreme a existat convingerea, că oamenii geniali și de mare talent n'ar trăi mult.

Așa s'a indicat în principiu că studiile aprofundate, marile lucrări literare sau stiințifice, duc la mormânt înainte de timp și s'a citat Raphael, răpit la 37 de ani. De ce n'am vorbi, însă, de Michel-Angelo, acest Hercule al genului, care a trăit 91 de ani și pictorul Titian, care a atins vârsta de 69 ani. Shakespeare a dispărut la 52 de ani usat fiind de petreceri. Nimeni n'a fost, însă, mai muncitor și n'a avut o carieră mai agitată decât Voltaire, ceea-ce nu l'a împedat, deși avea obiceiul să bea de 6 ori pe zi cafea, să trăiască până la 84 de ani. Dar', apoi, Corneille, Bossuet, Buffon, Lamartine, d'Ingres, Hugo, etc., care au rămas tineri până la cea din urmă suflare?

Precum vedem, munca, gimnastica inteligentă ca și aceea a corpului, când nici o boală nu vatămă organismul, nu poate grăbi

și când nevasta sa îl calma, el zicea:

— Numai pentru tine dragă... Fiindcă vreau să văd că n'ai pace. La urma urmei tot e mai bine să arangăm odată lucrurile.

Într'adevăr, pe Felicia o slăbea iritația multă, se temea de drama ce-o amenința.

Într'o zi, tocmai când măcelarul se certa cu un ucenic, că n'a pus apă proaspătă pe un cap de vitel înmuiat, nevastă-sa veni galbenă ca ceara și îi zise:

— E aici!

— Bine! zise măcelarul, liniștit. Condu-l în sufragerie.

Apoi, par'că n'ar fi fost lucrul grabnic se întoarse eară spre fecior:

— Spală-l la fântână să nu se strice.

Pe urmă se duse în sufragerie, unde era Damour și Berru. E numai o întâmplare, că au venit împreună. Berru se întâlnește cu Damour în strada Cliehy; nici nu voise să-l bage în seamă, văzându-l în așa mișerie.

Dar' când oftă, că prietenul merge la Sagnard, îi făcu reproșuri, căci acest lucru îl privește și pe el încâtva. Îl calma pe Damour; îl înduplecă să nu comită vreo nebunie; îi ținu calea și voia să-i iee cuțitul.

Damour însă nu ceda. Să încăpățină și mai mult și răspundea la toate:

sfrșitul nostru. Există ceva superior tuturor rețetelor alimentare sau medicale: e voința de a trăi, puterea de a îndura loviturile sorții, raționamentul filosofic.

Fiecare om trebuie să fie primul seu medic. Legea de conservare e atât de puternică într'ensul că-l înștățează când se surmenează. Nu e de ajuns ca cineva să ajungă la bătrânețe; important e să nu trască o bătrânețe stupidă sau dureroasă, care n'ar fi decât o rușine sau un martiriu. Republica Sparta avea groază de bătrâni deveniți incapabili de a cugeta și îi suprime. Noi onorăm pe bătrâni, îi ascultăm cu plăcere când ne povestesc trecutul lor, căutăm să le surprindem secretul tinereții lor.

Respectul și solicitudinea noastră pentru cei bătrâni, cari nu se mai pot ajuta singuri, îi ajută în luptele vieții.

Un statistician s'a ocupat să socotească centenarii cari există astăzi. În Bulgaria și în Balcani sunt mai mulți centenari. În Bulgaria există 3.883 centenari, în România 1.084, în Serbia 578, unde 21 dintre dînșii au o vîrstă între 125 și 140 de ani. Apoi vine Spania, care are 401 centenari, Franța 213, Anglia 166. În Germania nu sunt de cât 78, aproape tot atîția în Rusia, 18 în Suedia, 2 în Danemarca. În Elveția nu există nici unul. În acest moment, omul cel mai în vîrstă este un Rus, care are peste 160 de ani, și al doilea vine un negru din America, anume Brușo Cotrim, care locuiește în Buenos-Ayres și care are 150 de ani. Foarte probabil e că toți acești centenari n'au învățat arta de a trăi mult decât dela natură, care a pus în conștiința fiecărui individ legea misterioasă a conservării sale.

O carte antică.

Se anunță din Londra că savanții societății „Egyptian Exploration Fund” au găsit, cu ocazia unor săpături în Africa, una dintre cele mai celebre cărți ale antichității creștine: „Logia Kuriaka”.

Cartea aceasta e o colecție a cuvîntărilor lui Isus Cristos și a fost publicată într'o epocă anterioară aceleia a Evangheliilor.

Nu se știe sigur dacă savanții au aflat chiar cartea „Logia” sau numai interpretăția pe care i-a dat-o în veacul al 2-lea episcopul Papias.

În ori-ce cas, descoperirea aceasta e de un interes născus de mare pentru istoria originii creștinismului.

Tradiția spune că „Logia Kuriaka” e opera sfântului evangelist Mateiu, care a colecționat și comentat, în limba ebraică, cuvîntările lui Cristos. Această colecție prețioasă a fost izvorul evangheliilor.

— Vino cu mine, dacă îți face plăcere dar' nu te amesteca în nimic.

Sagnard intrând în sufragerie păși înaintea celor doi bărbați. Felicia se ascunsese în odăea ei luându-și copiii cu ea.

Și se așeză după ușa încuiată stringându-și odoarele la sin par'că ar fi voit să le apere. Trăgea cu urechea; dar' nu auzia încă nimic, căci în camera vecină cei doi soți ai sei se priviau perplexi și muți.

— Domnul e acela? zise înșfășit Sagnard, numai ca să zică ceva.

— Da, eu sînt acela, răspuse Damour.

Și se simția mic de tot, văzînd ce bine e conservat Sagnard. Așa i'ai fi dat mai mult ca cincizeci ani; era un bărbat cu fața plină și sănătoasă, barbă nu purta și părul era tuns până la piele.

Cum sta înaintea lor, în cămașe și cu șorț alb ca zăpada, avea o înfățișare plină de tinerețe și viață.

— În realitate zise Damour trăgînat, nu eu domnul, ci cu Felicia am de vorbit.

Acum Sagnard căpătă curajul să stea în fața parvenitului.

(Va urma).

Chestiunea cărții „Logia” a pasionat, în veacul nostru, critica religioasă.

Descoperirea despre care vorbim va da naștere unor discuțiuni foarte interesante din punct de vedere religios.

NOUȚĂȚI

Arad, 29 Martie st. n. 1897.

Deputați din cler pentru sinodul eparhial aradan în cercurile apartinătoare la jurisdicțiunea consistorului eparhial din Arad au fost aleși următorii domni și anume: În cercul Arad Moise Bocșan protopresbiter în Arad. În cercul Vinga: Ignatiu Papp, protopresbiter, asesor consistorial în Arad. În cercul Bichis: Augustin Hamsea, protosincol, director seminarial în Arad. În cercul Chișineu: Dr. Ioan Trailescu, protopresbiter în Chișineu. În cercul Giula Vasiliu Mangra, ieromonah în Arad. În cercul Lipovei: Voicu Hamsea, protopresbiter în Lipova. În cercul Timișoara: Dr. Traian Putici, protopresbiter în Timișoara. În cercul Chisetteu. Iosif Grădinar, protopop în Belinț. În Cercul Banat-Comloș: Paul Miulescu, protopresbiter în B.-Comloș. În cercul Radna: V. Beleş, protopresbiter în Radna. În cercul Șiriei: G. Popovici, protopop în Șiria. În cercul Halmagiu: I. Groza protopop în Halmagiu. În cercul Buteni C. Gurbanu, protopresbiter în Buteni.

Sărăcie de idei. După un an de amare experiențe, se vede că înșși cei dela „Tribuna” s'au convins, că faimoasele „desvîliri” din anul trecut n'au produs efectul dorit. S'au apucat acum să le reproducă înc'odată... Curat povestea cu cocoșu-roșu! „Tribuna”, fiind postul mare, își canonește și ea cetitorii!

Osândit. Dl Petru Căleinaru, avocat în Orșova, acusat fiind din partea fisolgarului Luervald Hugô din Teregova pentru calomniare, — a fost osândit de tribunalul reg. din Lugoj la 5 zile închisoare și la amendă de 50 fl.

Adevărat să fie? În numărul său de Duminecă „Tribuna” din Sibiu publică o lungă corespondență din Bihor, în care se descriu în foarte triste colori actualele stări de lucruri de acolo. Atribuind drept cauză acestor împregiurări — frecările confesionale, corespondentul bihorean zice:

„Când însă aceste frecări religioase ar înceta dintre noi, când uniți în cugete, uniți în simțiri, am zice „eu Ți-s frate, Tu-mi ești frate” și când Episcopia gr.-cat. și Consistoriul gr.-or. ar lua frânele guvernării măcar în ora a 11-a, care a sosit deja, eu zic, și cu mine vor zice mulți, că Românii din Bihor nu vor avea nici o lipsă. — Să merg mai departe; avem în Beiuș gimnasiul, la care, după-cum știu, sunt înscriși mai mulți tineri gr.-orient. decât gr.-catolici, și gr.-orientalilor le este interzis de a intra în convicțul „Pavelian”, ba ce e mai mult, gr.-orientalilor nu li-se dă măcar o odaie în acest edificiu, ca acolo să li-se propună religiunea străbună. — Cugetă dar', tinerime, la împregiurarea aceasta, și cugetă bine, că eu din experiență vorbesc, că dela astfel de cauze provine desbinarea dintre Românii din Bihor; și încă în inimile fragede ale tinerimei studioase se încuibă confesionalismul.”

Procesul otrăvitoarelor din H.-M.-Vasărhely. Sâmbătă s'a început exhumarea cadavrelor otrăvite de femeile fără suflet din H.-M.-Vasărhely. S'au exhumat deja șese cadavre, cari s'au trimis în laboratorul chimicului Dr. Fellstâr din Budapesta. Azi, Luni, se vor exhuma încă patru cadavre, și apoi se va continua pertractarea procesului. Se spune, că criminalista Csordás Lidi s'a bolnăvit atât de greu în temniță, încât e probabil, că nici nu va ajunge să-și asculte sentința.

Scandalul panamei se continuă. După știrile mai noue din Paris, scandalul panamei se îngroașă tot mai tare. Din mai multe acte, ce s'au aflat la celebrul Arton, se constată, că în afacerea gravă a panamei sînt compromiși mai mulți deputați ai camerei. Pe temeiul acestor acte, procurorul superior Bertaud a cerut dela cameră să suspende imunitatea deputaților: Boyer, Maret și Naquet, pentru-ca să-i poată interoga în afacerea Arton. Înșuși ministrul de justiție ar fi declarat, că în scandalul panamei sînt compromiși vr'o 15 membri din parlamentul actual.

Înviatare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea trimestru la

„TRIBUNA POPORULUI”

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sînt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an . . . . . fl. 10.—
Pe 1/2 an . . . . . „ 5.—
Pe 1/4 an . . . . . „ 2.50
Pe o lună . . . . . „ 1.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 1 fl. 50 cr. pe an, avînd o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal dela numărul de Dumineca.

Administrația
„TRIBUNA POPORULUI”.

ULTIME ȘTIRI

Grecia în agitație.

Atena, 29 Martie.

În urma bombardării de către marile puteri a portului Malaza, unde au căzut jertfă pe lângă 200 morți și numeroși răniți, întreaga Grecie este într'o agitație ne mai pomenită. Foile au apărut încadrate în negru și blastemă marile puteri, în deosebi pe Rusia.

Delegații cretani au scos o broșură, în care declară: „Autonomia nu o primim, ea cu nimic nu ne ajută. Europa poate face ce vrea, nu-i va reuși însă a înăbuși în noi sentimentul național. Am luptat în tot-d'a-una pentru unirea cu Grecia. Așa vom face și de aici încolo, câtă vreme va trăi un singur Grec în insulă.”

Pregătiri pentru războiu.

Londra, 29 Martie.

„Times” primește știrea, că în drumul seu spre Tesalia, prințul moștenitor, care a fost numit comandant peste întreaga armată greacă, a fost însoțit până la Larissa și de soția sa.

Prințesa va sta în Larissa două zile și va visita spitalele Crucii Roșie.

Ocupație.

Paris, 29 Martie n.

După știrile ce circulă, ministrii Salisbury și Hannotaux, în întrevedere ce au avut alaltăeri, s'ar fi hotărît pentru a porni o acțiune în sens ca Creta să fie ocupată de o mare putere, care ar fi Rusia, Engliera și Franța.

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianu.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda” de Bodok

care după experiențele făcute la mai multe facultăți de medicină s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută mai ales: la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare etc.

BORVIZ DE PRIMUL RANG

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural de un gust prea plăcut, va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sighișoara și Alba-Italia:

la domnul **I. B. Misselbacher sen.**, Cluj: Szegesvary és társai
Deva: **Balog Gyula**, Orăștie: **Németh János**; în Brașov deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA”:

28— [7]

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.

Depuneri fl. 1,000.000. Circulația anuală fl. 15,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interes fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

34— [4]

Direcțiunea institutului.

„MINERVA”

INSTITUT TIPOGRAFIC SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Cea mai ieftină tipografie!

Tipografia „Minerva” din Orăștie, strada Berăriei Nr. 10, mărindu-și asortimentul, își oferă on. public serviciile sale pentru ori-ce fel de tipărire.

Fiind pusă în plăcuta pozițiune de a dispune de 6 mașini, și anume: 2 prese accelerate, mari, 2 prese de mână, mici, și 2 mașini: una de perforat și una de tăiat, precum și de 112 soiuri de litere de cele mai moderne, cu mai bine de 200 clișenuri și felurite alte obiecte tehnice, — garantează pentru efectuare promptă, corectă și frumoasă, cu prețuri foarte ieftine!

„MINERVA” primește mai departe să efectuească tipărituri de cărți și broșuri de ori-ce mărime, pe lângă invoeli de plată foarte ușoare, în rate dacă e de lipsă.

Pentru Bănci tipărește Bilanțuri, Acții, Libele de depuneri, Cărți, Documente de Casă și tot felul de tipărituri.

➡ Pentru înfățișare plăcută, atrăgătoare, se garantează. ⚡

Direcțiunea institutului Tipografic

„MINERVA”.

33— [6]